

การคลังปริทัศน์

ฉบับที่ ๑/๒๕๖๑
มกราคม ๒๕๖๑
สำนักนโยบายการคลัง

นโยบายการคลังของประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียและหมู่เกาะแปซิฟิก

บทความนี้แปลจากบทความ Regional Economic Outlook: Asia Pacific, October ๒๐๑๗: Making the Most of the Upswing, FOR RELEASE In Washington D.C.: ๘:๐๐ A.M., October ๑๓, ๒๐๑๗ ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ซึ่งเป็นบทวิเคราะห์เกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียและหมู่เกาะแปซิฟิก ทั้งนี้ บทความนี้ได้นำเสนอเฉพาะบทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะของ IMF ในส่วนที่เป็นนโยบายการคลัง (Fiscal Policy) เท่านั้น

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

IMF เห็นว่า นโยบายการคลังควรกำหนดตามสภาพวัฏจักรเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ และจำเป็นต้องใช้นโยบายการคลังลดความผันผวนของระบบเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องมีการปฏิรูปทางการคลังเพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และควรสนับสนุนให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างทั่วถึง รวมถึงควรมีการออกนโยบายการคลังที่สนับสนุนภาคสาธารณะด้วย

ประเด็นที่น่าสนใจ
IMF สนับสนุนให้ประเทศไทยดำเนินนโยบายการคลังในเชิงรุกให้มากขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และจะทำให้เกิดการปรับสมดุลทางเศรษฐกิจ

คำสำคัญ (Key Word)

นโยบายการคลังเชิงรุก (Active Role) หมายถึง ผู้กำหนดนโยบายที่ดำเนินนโยบายอย่างรวดเร็วเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะสั้น

ผู้เขียน
นางสาวณัฐรวี วรรณมาตร์
เศรษฐกรชำนาญการ
Email: natravee@fpo.go.th

ขอขอบคุณ
นางสาวศุภนันท์ ชุ่มใจ
เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
นายนรพรช เพ็ชรตระกูล
ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนานโยบายการคลังท้องถิ่น
สำหรับคำแนะนำ

สรุปการวิเคราะห์นโยบายการคลังของประเทศในแถบภูมิภาคเอเชีย และหมู่เกาะแปซิฟิก และข้อเสนอแนะของ IMF

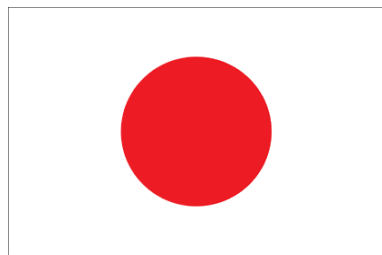
IMF ได้วิเคราะห์นโยบายการคลังของประเทศต่าง ๆ และได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีการเกินดุลบัญชีเดินสะพัด (Current Account Surplus) เป็นจำนวนมาก ดังนั้น IMF เห็นว่า ควรดำเนินนโยบายการคลังในเชิงรุกให้มากขึ้นเพื่อสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และจะทำให้เกิดการปรับสมดุลทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นความเห็นเดียวกับประเทศเกาหลีใต้ และประเทศสิงคโปร์

ประเทศจีน เป็นประเทศที่เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วจนทำให้การเติบโตของเศรษฐกิจไม่มีความยั่งยืน โดยในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้ดำเนินนโยบายการคลังแบบผ่อนคลายเป็นต้น ดังนั้น IMF เห็นว่า รัฐบาลควรลดมาตรการสนับสนุนทางการคลังหรือมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนทางการคลัง และสนับสนุนให้มีการปฏิรูปโครงสร้างทางการคลัง เช่น ควรให้เศรษฐกิจพึ่งพาภาคตลาดมากขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ ควรมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากคาร์บอนและเชื้อเพลิงเพิ่มรายได้ของ

ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่เศรษฐกิจยังคงซบเซา ประกอบกับประเทศยังคงมีความเสี่ยงด้านความยั่งยืนทางการคลัง (Fiscal Sustainability Risks) ดังนั้น IMF เห็นว่า ในอนาคตรัฐบาลควรกำหนดนโยบายการคลังที่มีความชัดเจนและเชื่อถือได้บรรจุในแผนการคลังระยะปานกลาง โดยในแผนดังกล่าวควรมีนโยบายที่ชัดเจน เช่น การประกาศการเพิ่มภาษีการบริโภค (Consumption Taxes) เพื่อเพิ่มรายได้ให้รัฐบาล และสนับสนุนให้ประเทศเกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรออกนโยบายการคลังหรือนโยบายภาษีที่สนับสนุนให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานอย่างเต็มที่ และสนับสนุนให้ผู้หญิงมีบทบาทมากขึ้นในตลาดแรงงานของประเทศ

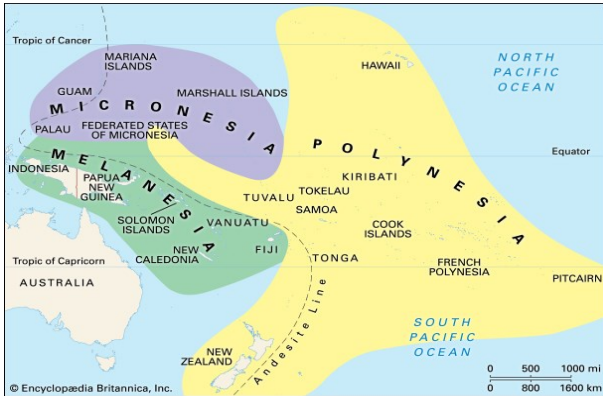
ประเทศอินเดีย เป็นประเทศที่ดำเนินนโยบายการคลังที่ทำให้เกิดการขาดดุลงบประมาณเป็นจำนวนมากจนทำให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Stability Risk) ดังนั้น IMF เห็นว่า ควรมีการจัดทำแผนการคลังระยะปานกลางที่มีนโยบายลดการขาดดุลงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และควรนำเงินอุดหนุนที่ไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายมาเป็นแหล่งเงินทุนในการใช้จ่ายภาคสาธารณะใหม่ ๆ รวมถึงสนับสนุนให้มีการใช้จ่ายเพื่อสังคมมากขึ้นโดยปฏิรูปการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพเพื่อจะได้มีเงินทุนมาใช้จ่ายเพื่อสังคม นอกจากนี้ ควรมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากคาร์บอนและเชื้อเพลิงเพิ่มรายได้ของรัฐบาลและลดมลพิษของประเทศ

ประเทศศรีลังกา ประเทศมองโกเลีย และประเทศกัมพูชา เป็นประเทศที่ขาดดุลบัญชีเดินสะพัด (Current Account Deficits) เป็นจำนวนมาก และเป็นประเทศที่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนให้เกิดความน่าเชื่อถือทางการคลัง ดังนั้น IMF เห็นว่า เป็นประเทศที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดทำแผนการคลังระยะปานกลางโดยมุ่งเน้นการใช้นโยบายการคลังที่ทำให้งบประมาณขาดดุลน้อยลง

ประเทศอินโดนีเซีย IMF เห็นว่า ควรนำเงินอุดหนุนที่ไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายมาเป็นแหล่งเงินทุนในการใช้จ่ายภาคสาธารณสุขใหม่ ๆ และควรสนับสนุนให้มีการใช้จ่ายเพื่อสังคมมากขึ้นโดยปฏิรูปการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพเพื่อจะได้มีเงินทุนมาใช้จ่ายเพื่อสังคม

ประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิกและประเทศขนาดเล็กในแถบภูมิภาคเอเชีย เช่น ราชอาณาจักรภูฏาน ประเทศฟีจี ประเทศมัลดีฟส์ สาธารณรัฐวานูอาตู เป็นต้น IMF เห็นว่า ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น รัฐบาลควรจะสร้างกันชนทางการคลังขึ้น (Fiscal Buffers) ในช่วงที่มีสภาพเศรษฐกิจดีเพื่อจะได้นำมาใช้ในช่วงที่ประเทศประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจ

สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากบทวิเคราะห์ที่กล่าวมา IMF สนับสนุนให้แต่ละประเทศดำเนินนโยบายการคลังที่แตกต่างกันไปตามสภาพวัฏจักรเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ สำหรับประเทศไทย IMF สนับสนุนให้รัฐบาลดำเนินนโยบายการคลังในเชิงรุกให้มากขึ้นเพื่อสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และจะทำให้เกิดการปรับสมดุลทางเศรษฐกิจ ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายการคลังในเชิงรุกมาตลอด โดยใช้นโยบายการคลังในการจัดหางบประมาณขาดดุลเพื่อในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยในปี ๒๕๖๐ วงเงินงบประมาณรายจ่ายมีจำนวน ๒,๙๒๓,๐๐๐ ล้านบาท ในขณะที่ประมาณการรายได้มีจำนวน ๒,๓๗๐,๐๗๘ ล้านบาท ดังนั้น จึงต้องมีการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณจำนวน ๕๕๒,๙๒๒ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การจัดหางบประมาณสมดุลยังคงเป้าหมายที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และเป็นเป้าหมายที่ต้องดำเนินการในอนาคต ดังนั้น การจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพจะเป็นการช่วยให้รัฐบาลจัดหางบสมดุลได้ตามเป้าหมายควบคู่ไปกับการทำนโยบายการคลังในเชิงรุกได้ด้วย ซึ่งรัฐบาลสามารถดำเนินการได้ดังนี้

๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี โดยหน่วยงานจัดเก็บต้องพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้ทันสมัย ลดความซ้ำซ้อนและประชาชนสามารถเข้าถึงช่องทางการชำระภาษีได้มากขึ้น
๒. สนับสนุนให้มีการเก็บภาษีประเภทใหม่เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาล เช่น ภาษีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
๓. สนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสาธารณสุข เพื่อลดการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐ โดยใช้มาตรการด้านภาษีเพื่อเป็นแรงจูงใจ เช่น การเพิ่มค่าใช้จ่ายให้แก่เอกชนที่บริจาคให้กับโรงพยาบาลในหน่วยงานสาธารณสุข เป็นต้น
๔. สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้ในส่วนที่จัดเก็บเองให้มากขึ้น เช่น การจัดเก็บรายได้จากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อลดการพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่ต้องจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนให้เป็นประจำทุกปี

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง